

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060107

DOM
2022-02-22
Stockholm

Mål nr
M 7638-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Umeå tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-05-31 i mål nr M 3625-20,
se bilaga A

PARTER

Klagande

Kem-Man i Umeå AB

Ombud: advokaterna U.L. och J.N.

Motpart

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun

SAKEN

Föreläggande att komma in med provtagningsplan och utföra en
miljöteknisk undersökning m.m. på Fastigheten A i Umeå kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Miljö- och hälsoskyddsnämndens i Umeå kommun beslut den 1 juni 2020, ärendenr 2020-1898, beslutsnr 2020-705, att komma in med provtagningsplan och utföra en miljöteknisk undersökning m.m. på Fastigheten A i Umeå kommun.

Dok.Id 1782358

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Kem-Man i Umeå AB har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva Miljö- och hälsoskyddsnämndens i Umeå kommun beslut den 1 juni 2020 att komma in med provtagningsplan och utföra en miljöteknisk undersökning m.m. på Fastigheten A i Umeå kommun.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Klagandebolaget har utvecklat sin talan på i huvudsak samma sätt som i underinstanserna och har tillagt följande.

I sin rättsfallsgenomgång har mark- och miljödomstolen inte pekat på något fall som handlar om en inkråmsförvärvare som inte vare sig har tagit över den eventuellt förorenande verksamheten eller har bedrivit någon som helst verksamhet på den potentiellt förorenade fastigheten. I domen konstateras att det som talar mot att klagandebolaget – ”nya” Kem-Man i Umeå AB – ska anses vara samma verksamhetsutövare som Tobom AB – ”gamla” Kem-Man i Umeå AB – är att verksamheten inte bedrivits på samma fastighet och att den substans som kan ha orsakat en eventuell föroreningskada på Fastigheten A inte använts av klagandebolaget. Till detta kan läggas framförallt två saker, dels att Tobom AB redan år 2009 slutade att tvätta på Fastigheten A och att Tobom AB därefter redan år 2014 flyttade bort den misstänkt förorenande maskinen från den fastigheten. Därefter bedrev Tobom AB under flera års tid ingen verksamhet alls på Fastigheten A, utan endast på en annan fastighet. Redan innan inkråmsöverlåtelsen hade Tobom AB dock påbörjat arbetet med utredandet av eventuella markföroreningar på Fastigheten A och detta arbete fortsatte i flera månader efter det att delar av verksamheten hade överlåtits till klagandebolaget.

Vid köp av en rörelse genom en inkråmsöverlåtelse omfattas endast de tillgångar, skulder, rättigheter och skyldigheter som särskilt överenskommits/angivits i avtalet. Formellt är det fråga om en mängd specifika köpetransaktioner som äger rum för varje tillgångsslag som övertas, även om avtalet ofta utformas som överlåtelse av en viss specificerad tillgångsmassa. Klagandebolaget har inte förvärvat något lokalhyresavtal hänförligt till fastigheten A eller på annat vis genom inkråmsöverlåtelsen övertagit rättigheter eller skyldigheter kopplat till sådant lokalhyresavtal eller ansvar för Tobom AB:s/annan juridisk persons bedrivande av kemtvätsverksamhet på den fastigheten. Att klagandebolaget av kommersiella skäl har förvärvat bland annat hem-sida, tidigare företagsnamn eller mail, vilket i sig är vanligt vid inkråmsöverlåtelse, påverkar inte bedömningen av vad som därutöver ingått i inkråmsöverlåtelsen eller att klagandebolaget på något vis skulle ha inträtt i samtliga rättigheter och skyldigheter som i förekommande fall ålegat Tobom AB, på så vis som varit fallet om aktierna i Tobom AB förvärvats.

Eftersom mark- och miljödomstolen inte haft full insikt i de respektive verksamheterna är det förvånande att man ansett sig kunna bedöma att det funnits sådan likhet mellan verksamheterna att de kan bedömas vara samma verksamhet. Det är upp till miljömyndigheten att föra fram och bevisa alla de omständigheter som ska läggas till grund för bedömningen. Vilken vikt domstolen lagt vid klagandebolagets marknadsföringsåtgärder efter inkråmsöverlåtelsen framgår inte helt tydligt i domen men frågan är om lagstiftaren ansett att sådana, i efterhand företagna och helt subjektiva, uttalanden eller ageranden från en köparens sida överhuvudtaget ska kunna tillmätas någon betydelse vid bedömningen av verksamhetsutövaransvaret.

Ingen del av den förorenande verksamheten har fortsatt att bedrivas. Samma råvaror (produkter) har inte använts i de olika verksamheterna. Förvärvaren har inte fortsatt att bedriva verksamhet på samma plats eller i samma byggnader även om delvis samma personal anlitats. Det är vidare fråga om en helt annan omgivningspåverkan än tidigare. Fastigheten har inte övertagits, inte heller hyreskontraktet till den aktuella lokalen. Vissa maskiner och viss utrustning har övertagits, dock ingen som har koppling till föroreningen. Vissa materiella och immateriella tillgångar har övertagits, dock inte alla.

Inga miljötillstånd har övertagits och inte heller bedrivs någon anmälningspliktig verksamhet. Det finns inget organisatoriskt samband mellan tidigare och nuvarande verksamhet. Visserligen finns ett visst släktskap mellan ägarna men det är långt ifrån samma sak och kan inte likställas. Ansvarsövergång ska inte ske genom arv.

Nämnden har anfört följande.

Det är korrekt att det saknas praxis för den aktuella omständigheten med inkråmsöverlåtelse där ett nytt bolag bedriver verksamheten på en annan plats. Nämnden vill understryka att miljöbalkens 10 kapitel inte legat som grund till föreläggandet då det vid tidpunkten för beslutet inte fanns några faktiska undersökningar utförda. Något som nu kan diskuteras eftersom det sedan kunnat påvisas en viss förekomst av klorerade lösningsmedel i luften i lokalen. Kemtvätsbyggnaden brann ner 1998 och byggdes upp igen med en ny husgrund. Ett antagande är att denna nyare husgrund kan vara tätare än i intilliggande äldre byggnader, och att det därmed finns en risk att ånginträngningen kan vara högre i grannhusen. Fastighetsägaren som själv bekostat luftmätningar har uppgett att klagandebolaget kommer ges tillträde till fastigheten och lokalen. Fastighetsägaren har för avsikt att ändra befintlig användning till bostadsändamål och inväntar därför den eventuella miljötekniska undersökningen. Klaganden har uppgett att utredning av markföroreningar påbörjats och pågick i flera månader efter att verksamheten hade överlåtits. Den information nämnden har om detta är att en provtagningsplan lämnats in 17 december 2018 och att en begäran om kompletteringar skickades ut 17 januari 2019. Sedan har nämnden efter två påminnelser inte fått in något mer underlag fram till den tidpunkt det uppmärksammades att Tobom AB försatt sig själv i konkurs. Nämnden saknar information om att några faktiska undersökningar påbörjades.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Förelägganden enligt miljöbalken kan riktas mot fysiska eller juridiska personer, dvs. mot sådana subjekt som har rättspersonlighet och kan iklä sig rättigheter och skyldigheter; en verksamhet som sådan kan däremot inte bli föremål för förelägganden.

Någon föroreningsskada har inte konstaterats på Fastigheten A. Ett undersökningsföreläggande i syfte att utreda föroreningar på den fastigheten kan därför inte beslutas med stöd av 10 kap. miljöbalken. Ett sådant föreläggande kan dock utfärdas enligt 26 kap. 22 § miljöbalken. Förelägganden enligt denna bestämmelse kan riktas mot *den som bedriver* en verksamhet eller *vidtar* en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön eller *den som annars är skyldig att avhjälpa* en olägenhet från sådan verksamhet.

Klagandebolaget bedriver inte någon verksamhet på den misstänkt förorenade fastigheten A och vidtar inte heller någon åtgärd på den fastigheten som innebär att klagandebolaget kan bli föremål för ett föreläggande enligt 26 kap. 22 § första ledet miljöbalken.

Fråga är därför om klagandebolaget kan ha något avhjälpandeansvar för föroreningsskada som kan ha orsakats av den kemtvättsverksamhet som Tobom AB har bedrivit på fastigheten A och om föreläggandet därmed kan grundas på 26 kap. 22 § andra ledet miljöbalken. Avhjälpandeansvaret för föroreningsskador regleras i första hand i 10 kap. 2 § miljöbalken och åligger – enligt principen förorenaren betalar – den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller har vidtagit en åtgärd som har bidragit till en föroreningsskada (dvs. verksamhetsutövaren). Om det finns flera verksamhetsutövare har de ett solidariskt avhjälpandeansvar i förhållande till det allmänna och ett föreläggande kan därför riktas mot endera av dem oavsett hur det slutliga ansvaret för avhjälpandet kan komma att fördela sig verksamhetsutövarna emellan.

Underinstanserna har, med hänvisning till den inkrämsöverlåtelse som skett och de personkopplingar som finns mellan ägare/ställföreträdare/anställda för Tobom AB och klagandebolaget, bedömt att klagandebolaget kan hållas ansvarigt som verksamhetsutövare i detta fall. Mark- och miljööverdomstolen delar inte denna bedömning.

Det är Tobom AB som har bedrivit kemtvättsverksamhet på fastigheten A och som i egenskap av verksamhetsutövare är avhjälpandeansvarigt för en eventuell föroreningsskada på fastigheten. Såvitt framkommit slutade Tobom AB att bedriva tvättverksamhet på fastigheten år 2009, dvs. mer än nio år före inkrämsöverlåtelsen.

Klagandebolaget har inte vid någon tidpunkt bedrivit verksamhet på fastigheten och kan därför inte till någon del ha bidragit till en eventuell föroreningsskada där. Under sådana förhållanden kan klagandebolaget inte anses som verksamhetsutövare med ett eget avhjälpandeansvar i förhållande till en eventuell föroreningsskada på A.

Ett aktiebolag utgör en juridisk person vars förmögenhetsmassa är skild från såväl dess aktieägars som ställföreträdares (och anställdas). Varken ägare eller ställföreträdare är ansvariga för bolagets skulder i allmänhet eller för bolagets avhjälpandeansvar enligt miljöbalken. I enstaka fall kan visserligen omständigheterna vara sådana att förutsättningar för så kallat ansvarsgenombrott är för handen. Någon generell princip om ansvarsgenombrott gäller dock inte på miljörättens område; en aktieägare är alltså som utgångspunkt inte att anse som verksamhetsutövare i stället för eller vid sidan av bolaget. Enligt de principer som kommer till uttryck i rättsfallet MÖD 2013:28 kan ett moderbolag med bestämmande inflytande över ett dotterbolag och som genom koncernbidrag har möjliggjort den verksamhet i dotterbolaget vilken bidragit till en föroreningsskada, vid sidan om dotterbolaget vara att betrakta som verksamhetsutövare. Den situationen är inte jämförbar med att ett aktiebolag förvärvar delar av inkråmet i det aktiebolag som utövat den verksamhet som kan ha orsakat en föroreningsskada. Att det bland bolagens ägare/ställföreträdare föreligger ett släktförhållande kan inte tillmätas någon självständig betydelse för den bedömningen.

En inkråmsöverlåtelse har i rättslig mening inte heller samma betydelse som en fusion, där det förvärvande aktiebolaget övertar alla rättigheter och skyldigheter från det fusionerade bolaget och därmed även dess verksamhetsutövaransvar (se t.ex. MÖD 2006:36 och Mark- och miljööverdomstolens dom den 15 augusti 2017 i mål nr M 1189-17).

Sammanfattningsvis har det i detta fall inte funnits förutsättningar för att förelägga klagandebolaget att vidta undersökningar i syfte att utreda föroreningar på Fastigheten A som kan ha uppkommit med anledning av den kemtvätsverksamhet som Tobom AB har bedrivit där. Mark- och miljödomstolens dom ska därför ändras och nämndens beslut upphävas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden K.W., referent, M.H. och R.J. samt tekniska rådet C.B.

UMEÅ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-05-31
meddelad i Umeå

Mål nr M 3625-20

PARTER

Klagande
Kem-Man i Umeå AB

Ombud: Advokat J.N.

Motpart
Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Beslut av Länsstyrelsen i Västerbottens län den 9 december beslut 2020 i ärende nr 505-5744-2020, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande att komma in med provtagningsplan och miljöteknisk undersökning m.m. på Fastigheten A i Umeå kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 386013

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 138 901 04 Umeå	Nygatan 45	090-17 21 00 E-post: mmd.umea@dom.se www.domstol.se, Info om vår personuppgiftsbehandling: www.umeatingsratt.domstol.se eller kontakta oss		måndag – fredag 08:00–16:00

BAKGRUND

Miljö- och hälsoskyddsnämndens i Umeå kommun (nämnden) har den 1 juni 2020 förelagt Kem-Man i Umeå AB att, senast 3 månader efter att beslutet har vunnit laga kraft, komma in med en provtagningsplan för en miljöteknisk undersökning med avseende på förväntade potentiella föroreningar kopplade till tidigare kemtvättsverksamhet på fastigheten Umeå A. Föreläggandet omfattar även att Kem-Man i Umeå AB ska genomföra miljöteknisk undersökning enligt av nämnden godkänd provtagningsplan samt att redovisa undersökningsresultat och bedömning av risker samt eventuellt behov av ytterligare undersökningar och/eller efterbehandling.

Kem-Man i Umeå AB överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Västerbottens län (länsstyrelsen) som avvisat bolagets yrkande vad gäller befrielse från avgift och avslagit överklagandet i övrigt, se bilaga 1.

Kem-Man i Umeå AB har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Kem-Man i Umeå AB har i första hand yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva det överklagande beslutet i sin helhet. I andra hand har Kem-Man i Umeå AB yrkat att mark- och miljödomstolen ska undanröja det överklagade beslutet i sin helhet och återförvisa ärendet till länsstyrelsen för förnyad handläggning.

Nämnden har tagit del av överklagandet och uppgett att de inte har något att anföra i ärendet.

GRUNDER

Som grund för sitt överklagande har Kem-Man i Umeå AB vidhållit vad som tidigare anförts i ärendets handläggning vid underinstanserna och därutöver anført i huvudsak följande.

Bolaget bestrider verksamhetsutövaransvar för en eventuell miljöskada på Fastigheten A i sin helhet. Bolaget har enligt vad som närmare utvecklas nedan aldrig varit och kan aldrig bli ansvarig för den verksamhet som tidigare bedrivits av annan juridisk person på Fastigheten A.

Bolaget är inte att anse som verksamhetsutövare

Avgörande för verksamhetsutövaransvaret är vilken fysisk eller juridisk person som faktiskt och rättsligt har möjlighet att vidta en åtgärd (se rättsfallen MÖD 2005:64, MÖD 2010:23 och MÖD 2013:28). Det görs gällande att nämnden liksom länsstyrelsen felaktigt bedömt att bolaget i det här fallet är att anse som verksamhetsutövare i förhållande till en eventuell föroreningsituation inom Fastigheten A.

I Naturvårdsverkets vägledning ”Efterbehandlingsansvar - En vägledning om miljöbalkens regler och rättslig praxis”, Naturvårdsverket 2012, sid 20 ff., står bl.a. följande att läsa om begreppet Verksamhetsutövare.

”Med verksamhetsutövare avses den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som har bidragit till föroreningen.” (...) ”En juridisk person definieras i de allra flesta fall av ett organisationsnummer.” (...) ”Är det flera verksamhetsutövare som bedriver eller har bedrivit verksamhet som har bidragit till föroreningen har de alla ett ansvar.” (...) ”I vissa situationer kan det vara svårt att bedöma vilken juridisk eller fysisk person som ska betraktas som verksamhetsutövare. Avgörande för den bedömningen är vem som har haft den faktiska och rättsliga rådigheten över den verksamhet som har bidragit till föroreningen.”

Bolaget bedriver självständig verksamhet avseende hotell- och restaurangtvätt på Fastigheten B och har aldrig haft faktisk eller rättslig rådighet över den kemtvättsverksamhet som har bedrivits på A. Bolaget har därför inte på något sätt kunnat bidra till en eventuell förorening.

Bolaget har ingen ansvarsgrundande koppling till den verksamhet som bedrivits på Fastigheten A

Länsstyrelsen har i sitt beslut helt riktigt konstaterat att det är ostridigt att bolaget inte själv bedrivit verksamhet på den aktuella Fastigheten A. Länsstyrelsen har däremot felaktigt kommit till slutsatsen att den verksamhet som bolaget bedriver på Fastigheten C kan anses vara samma verksamhet som bedrivits av en annan juridisk aktör på Fastigheten A.

Verksamheten på A med adressen Gammliavägen 3 har tidigare bedrivits av den juridiska personen Tobom AB, 556697-8523, nedan ”Tobom”. Toboms förhyrning av lokal på fastigheten sades upp enligt föreskriven ordning i hyresavtal och verksamheten flyttade ut under hösten 2018. Tobom har därefter endast bedrivit verksamhet i lokal i Umeå City med adress Nygatan 22. Det är riktigt att bolaget av Tobom i december 2018 förvärvat visst inkråm. Det bestrids dock att ansvar som verksamhetsutövare för av Tobom tidigare bedriven verksamhet på A generellt skulle kunna åläggas bolaget i anledning av förvärv av visst inkråm utan att närmare undersöka vilket inkråm som faktiskt förvärvats i en sådan överlåtelse och under vilka förutsättningar.

Länsstyrelsen har i sitt beslut anført bl.a. även om det civilrättsligt går att avtala vad som ska omfattas och ingå i en inkråmsöverlåtelse så är det inte möjligt att med bindande verkan för tillsynsmyndigheten avtala om ansvar enligt miljöbalken och att det därför saknar relevans för länsstyrelsens prövning. Vilken rättslig grund i lag eller praxis som länsstyrelsen närmare åberopar till stöd för sin slutsats framgår emellertid inte, trots att den innebär ett frångående av hela den civilrättsliga lagstiftningen och avtalsrätten liksom, enligt vår bedömning, befintlig praxis inom miljörätten. Även om det inte finns någon direkt koppling mellan den civilrättsliga äganderätten och verksamhetsutövaransvaret så ska ändå bedömningen av den eventuella ansvarsövergången ta sin utgångspunkt i omfattningen av överlåtelsen och den av förvärvaren fortsatt bedrivna verksamheten (se Naturvårdsverkets rapport 6501 Efterbehandlingsansvar, s. 37). Att påstå att överlåtelsens utformning

saknar betydelse för bedömningen kan därför inte anses vara i överensstämmelse med gällande rätt.

En företagsöverlåtelse kan ske antingen genom att tillgångar och skulder m.m. säljs ut (inkråmsöverlåtelse) eller genom försäljning av aktierna eller andelarna i det bolag som innehar dessa tillgångar och skulder (aktieöverlåtelse). Betydande skillnader föreligger mellan de båda alternativen. Vid köp av en rörelse genom en inkråmsöverlåtelse omfattas endast de tillgångar, skulder, rättigheter och skyldigheter som särskilt överenskommits/angivits i avtalet. Formellt är det fråga om en mängd specifika köpetransaktioner som äger rum för varje tillgångsslag som övertas, även om avtalet ofta utformas som överlåtelse av en viss specificerad tillgångsmassa. Ett köp av en rörelse innefattar ofta förvärv av materiella tillgångar, immateriella rättigheter och andra rättigheter samt övertagande av utvalda avtal medan balansposter, skulder och förpliktelser ofta undantas. Övertagande av avtal vid en inkråmsöverlåtelse kräver vidare dels att parterna (köparen och säljaren) överenskommit att sådant avtal ska ingå i överlåtelsen dels att samtycke lämnas från respektive medkontrahent. Beträffande övertag av personal kan slutligen framhållas att en köpare vanligtvis är skyldig enligt lag att erbjuda befintlig personal att följa med vid ett inkråmsförvärv, det är således inte något som kan avtalas bort eller som en köpare kan välja att göra eller inte.

Av överlåtelseavtal av den 28 december 2018 (inkråmsavtalet) framgår att bolaget endast förvärvat vissa särskilt förtecknade tillgångar från Tobom. Det inkram som förvärvats av bolaget från Tobom i det aktuella fallet avser vissa inventarier, installationer, varulager, förbrukningsvaror samt bl.a. telefon- och internetabonnemang. Däremot har vare sig Toboms då befintliga hyresavtal i Umeå City på Nygatan 22 eller tidigare uppsagt lokalhyresavtal på Gammlia vägen 3, Fastigheten A, i någon del övertagits. Bolaget har således vare sig förvärvat något lokalhyresavtal hänförligt till Fastigheten A eller på annat vis genom inkråmsöverlåtelsen övertagit rättigheter eller skyldigheter kopplat till sådant lokalhyresavtal eller ansvar för Toboms/annan juridisk persons bedrivande av kemtvätsverksamhet på den fastigheten.

Att bolaget av kommersiella skäl förvärvat bl.a. hemsida, tidigare företagsnamn eller mail, vilket i sig är vanligt vid inkråmsöverlåtelse, påverkar inte bedömningen av vad som därutöver ingått i inkråmsöverlåtelsen eller att bolaget på något vis skulle ha inträtt i samtliga rättigheter och skyldigheter som i förekommande fall ålegat Tobom, på så vis som varit fallet om aktierna i Tobom förvärvats. Vad gäller länsstyrelsens uppgift om att bolaget vid uppstarten registrerats med samma adress som Toboms så kan framhållas att det avsett adressen Nygatan 22, det vill säga inte verksamhetsadressen på Fastigheten A, samt att bolaget oavsett aldrig bedrivit någon tvätteriverksamhet heller på Nygatan 22. Någon slutsats avseende verksamhetsidentitet kan under alla förhållanden inte dras av den uppgiften. Såsom framgår nedan föranleddes den omständigheten att bolaget under en kort tid vid uppstarten hade samma adress på Nygatan endast av att det rörde sig om ett planerat generationsskifte till en person som var anställd i säljarbolaget. Adressen korrigerades också så snart allt var helt klart med hyresavtal etc. för bolaget.

Länsstyrelsen har vidare gjort gällande att den aktuella inkråmsöverlåtelsen har skett mellan företag som ägts av förälder respektive dennes barn samt anført att denna omständighet inte kan bortses från i bedömningen om bolaget kan åläggas ett rättsligt ansvar för den kemtvättsverksamhet som Tobom tidigare bedrivit på Fastigheten A.

Av svensk rätt följer att ett aktiebolag är en juridisk person som kan förvärva rättigheter och ådra sig skyldigheter. Sådana rättigheter och skyldigheter kan endast övergå från den juridiska personen till annan genom avtal eller i vissa särskilt reglerade situationer enligt aktiebolagslagen. Att ett aktiebolag i sig har ett liknande namn eller av kommersiella skäl har förvärvat exempelvis en specifik e-postadress eller hemsida som tidigare tillhört ett annat bolag innebär inte i något fall att övriga rättigheter eller skyldigheter hänförliga till sådan annan juridisk person per automatik övergår. Någon reglering enligt aktiebolagslagen av vilken följer att eventuella personkopplingar eller familjeband medför övergång av en juridisk persons rättigheter och skyldigheter till en annan juridisk person finns inte heller.

Hänvisningar till ”personkopplingar” är inget annat än mycket långtgående försök att koppla samman verksamheter som helt saknar samband.

Om den tillämpning nämnden och länsstyrelsen ger uttryck för skulle tillåtas vara styrande för tillämpningen skulle det i praktiken innebära inte bara att det bolagsmässiga ansvaret för Tobom görs till ett personligt ansvar för delar av dess tidigare ägarkrets. Dessutom skulle därmed även instiftas ett nytt rättsinstitut som säger att ett sådant ansvar dels anses kunna övergå genom släktskap till senare led dels genom dessa åter överföras till en juridisk person, vilket är en främmande tolkning av de grundläggande principerna i aktiebolagsrätten och svensk rätt. För det fall att nämnden ifrågasätter att den nuvarande ägaren av bolaget är dess verkliga ägare bör nämnden dessutom åläggas att redovisa belägg för ett sådant påstående.

Till bakgrunden avseende verksamheterna och överlåtelsen samt de påstådda personkopplingarna kan därtill tilläggas följande. Det är riktigt att T.E., som varit ägare till Tobom, är förälder till P.L.. Det är P.L. som självständigt startat, äger och driver bolaget (Kem-Man i Umeå AB). T.E. hade under många år arbetat i tvätteribranschen som anställd och tog över två kemtvättar i centrala stan genom inkråmsförvärv år 2006.

Verksamheterna var då uteslutande inriktade mot konsumenter, innefattande kem- och vattentvätt mot privatpersoner, och så hade också varit fallet för de tidigare kemtvättarna på Nygatan och Gammlia sedan 70-talet. P.L. började något år efter faderns förvärv att arbeta vid Toboms butik på Gammlia som anställd. P.L. såg när han satt sig in i yrket och branschen att det fanns en öppning att expandera verksamheten mot mindre hotell och restauranger i Umeå. Nya anpassade maskiner, exempelvis mangel- och vikmaskin, beställdes därför och Tobom började expandera inom hotell- och restaurangbranschen.

För Toboms verksamhet innebar expansionen att den ursprungliga kemtvätten minskade år för år och att fokus istället lades på den kommersiella marknaden. Runt år 2016 började T.och P. att diskutera en flytt till bättre lokaler då lokalen

på Gammlia var i två våningar med källare, vilket innebar tunga lyft och svår hantering när volymerna ökade. Diskussionerna utmynnade slutligen i att P., som ett led i ett generationsskifte, skulle starta ett eget bolag och ta över verksamhetsgrenen mot hotell- och restaurang i nya lokaler. T.skulle å sin sida fortsätta med kemtvättsverksamheten i lokaler på Nygatan. I anledning av det tänkta generationsskiftet sade Tobom redan under våren 2018 upp hyresavtalet på Gammlia för avflyttning den sista september 2018. P. förhandlade å sin sida om ett hyresavtal för det nya bolaget på Fraktvägen 3, där lokalen var anpassad för hotell- och restaurangtvätt.

Genom Ernst & Young fick T. vidare hjälp att bilda ett bolag (vilket sedermera är Kem-Man i Umeå AB) och ta fram ett inkråmsavtal för utköp av nödvändiga textilier m.m. för att bedriva verksamhet inom hotell- och restaurangtvätt. All kemtvättverksamhet kvarstod i Tobom och T.E. fortsatte med denna verksamhet på Nygatan, efter att Tobom lämnat lokalen på Gammlia. Tyvärr stängde Umeå kommuns gatukontor dock av Nygatan för ombyggnationer under hösten 2018, vilket ledde till att Tobom fick kraftigt minskade intäkter eftersom kunderna hade svårt att komma fram till lokalen.

Intäktsbortfallet ledde i mars 2019 till att Tobom slutligen nödgades lämna in en konkursansökan. Att Tobom i sig överhuvudtaget kom att avyttra delar av verksamheten föranleddes alltså i grunden av ett generationsskifte, där en verksamhetsgren avseende hotell- och industritvätt avyttrats. Avyttringen har inte haft någon koppling till eventuellt miljöansvar eller undandragande av sådant ansvar. Länsstyrelsen har i sitt beslut anført att ”bolaget övertagit visst inkråm i samband med Tobom AB:s konkurs”, vilket enligt vad som redogjorts för ovan är helt felaktigt.

Den aktuella inkråmsöverlåtelsen, som alltså började planeras för långt innan något eventuellt miljöansvar för kemtvättsverksamhet aviserats, slutfördes skriftligen i december 2018 och Tobom har därtill fortsatt bedriva sin kemtvättsverksamhet under ett flertal månader även efter densamma. Något förvärv från konkursboet har

bolaget överhuvudtaget inte gjort. Tobom har därtill försökt göra rätt för sig i förhållande till den tidigare verksamheten på A och genomförde, innan konkursen i mars 2019, bl.a. en provtagningsplan som lämnades in till Umeå kommun enligt begäran från nämnden under hösten 2018. Att en verksamhet kommer på obestånd och nödgas försättas i konkurs på grund av likviditetsproblem utgör inget klandervärt agerande eller undandragande i sig.

Såsom tidigare framhållits i ärendet har bolaget inte heller i något skede i sin verksamhet använt sådana kemikalier/klorerande lösningsmedel som kan utgöra källan till den eventuella föroreningen på Fastigheten A och inte heller från Tobom förvärvat maskiner som använt sådana kemikalier i den verksamhet som Tobom tidigare bedrivit på Fastigheten A. Det rör sig således om två olika verksamheter (kemtvätt respektive hotell- och industritvätt), som har bedrivits av två olika bolag, på olika platser och med helt olika former av preparat och maskiner. Avsikten har, som framgår av inkrämsavtal samt vad som redovisats ovan, aldrig varit att bolaget skulle överta hela Toboms verksamhet eller fortsätta att bedriva den i stort sett oförändrad. Det som avtalats om är endast att bolaget skulle överta en verksamhetsgren avseende hotell- och industritvätt, vilket också är den verksamhet som bolaget bedriver idag. Bolaget har framförallt inte övertagit sådan form av kemtvättverksamhet som kan misstänkas ha föranlett miljöskada på Fastigheten A.

Trots sagda omständigheter har länsstyrelsen bedömt, med hänvisning till rättsfallen Arvamet (MÖD 2003:127) och Tärnsjö garveri (MÖD 3001:12), att verksamheterna som bolaget respektive Tobom bedrivit varit i stort identiska och är att se som samma verksamhet. De rättsfall som såväl nämnden och länsstyrelsen hänvisat till avser emellertid bolag som, även efter den bedömda verksamhetsövergången, bedrivit någon form av verksamhet på den aktuella fastigheten, och som dessutom oftast varit mer eller mindre likartad med den som orsakat föroreningen. Därtill har det funnits ett tids- och kronologimässigt samband mellan den ifrågasatta bedrivna verksamheten och den övertagande och fortsatt bedrivna.

I de fall i praxis där det inte funnits vare sig en koppling till den förorenade fastigheten eller till den förorenande verksamheten, har i rättspraxis inte ansetts att det funnits förutsättningar för en övergång av ansvar. I MÖD 2008:13 och MÖD 2008:14 ansågs exempelvis ett konkursbo som inte bedrivit verksamhet på ett flertal förorenade fastigheter och som inte heller disponerat fastigheterna inte inneha ett ansvar som verksamhetsutövare. I MÖD 2008:13 fann domstolen att konkursboet varken hade bedrivit deponiverksamhet eller annan verksamhet på de två fastigheter där deponin låg. Dessutom hade konkursboet varken ägt eller disponerat fastigheterna. Därför ansågs konkursboets anknytning till deponin inte vara av den karaktären att boet skulle anses vara verksamhetsutövare.

I MÖD 2008:14 visade utredningen att konkursboet varken hade bedrivit deponiverksamhet eller disponerat fastigheterna under den tid boet förvaltat bruket. Konkursboets anknytning till deponin ansågs därför inte vara av den karaktären att boet skulle anses vara verksamhetsutövare. Härvid får även hänvisas till MÖD 2014:2 angående ett föreläggande att vidta sedimentundersökningar enligt 10 kap. miljöbalken där domstolen till skillnad från underinstanserna fann att bolaget inte kunde åläggas ansvar för att analysera ämnen som bolagets verksamhet enligt utredningen i målet inte kunde ha gett upphov till. Med stöd av 10 kap. 4 § miljöbalken jämkades omfattningen av bolagets efterbehandlingsansvar på så sätt att kravet att analysera vissa ämnen togs bort. Se vidare MÖD 2011:24 där ett bolag hade förelagts att inkomma med resultatet av en åtgärdsförberedande undersökning av klorerande lösningsmedel (trikloretylen) på den fastighet där bolaget bedrev sin verksamhet. Bolaget överklagade föreläggandet och åberopade att det inte hade använt trikloretylen i sin verksamhet och att det inte heller hade tagit över verksamheten från tidigare bolag på platsen. Eftersom bolaget och nämnden syntes vara överens om att trikloretylen inte hade förbrukats i bolagets verksamhet och det inte förelåg något organisatoriskt samband mellan bolaget och tidigare verksamhetsutövare på platsen fann MÖD att föreläggandet skulle upphävas.

Vare sig nämnden eller länsstyrelsen har å sin sida kunnat hänvisa till någon praxis som stödjer den mycket långtgående slutsatsen att ansvar kan övergå utan vare sig

en koppling till den förorenade fastigheten eller till den förorenande verksamheten. Slutsatserna saknar således enligt deras bedömning stöd i gällande rätt.

Misstankar om miljöskada

Länsstyrelsen synes i och för sig dela deras uppfattning att det bör finnas konkreta misstankar om en föroreningsskada för att frågan om ett föreläggande av nu aktuellt slag ska aktualiseras.

På fastigheten faktiskt uppmätta värden verkar ligga stadigt under de referensvärden som anger det godtagbara och länsstyrelsens uppfattning om att värdena skulle kunna vara annorlunda vid en annan mättidpunkt eller på andra platser inom fastigheten är inte annat än fria spekulationer som rimligen inte låter sig göras inom ramen för en sådan överprövning som nu är aktuell i målet.

Föreläggandet är inte tillräckligt preciserat

Föreläggandet omfattar såväl provtagningsplan som miljöteknisk undersökning, redovisning av undersökningsresultat och bedömningar av de ytterligare åtgärder som föranleds av resultatet.

I regeringens proposition 1997/98:45 Del 2 s. 283 går bl.a. att utläsa att vid ett undersökningsföreläggande avseende förorenade områden bör det område som ska omfattas av undersökningen närmare preciseras och använd undersökningsmetodik anges. Ansvar är begränsat till sådana uppgifter som tillsynsmyndigheten behöver för att fullgöra sina skyldigheter samt av skälighetsprincipen. Bedömningen av vad som är skäligt får ske bland annat med utgångspunkt i verksamhetens art och omfattning. Det bör inte vara skäligt att kräva undersökningar som är att betrakta som forskning.

Fastigheten A är relativt stor och omfattar en långt större yta än den som togs i anspråk av den lokal där den på fastigheten tidigare bedrivna tvätteriverksamheten var belägen. Det föreslagna föreläggandet omfattar hela fastigheten och saknar närmare riktlinjer kring önskad undersökningsmetodik. Till sin natur

liknar därför föreläggandet närmast en allmän önskan om att det inom fastigheten ska efterforskas eventuella föroreningar kopplade till tidigare kemtvättsverksamhet. Ett sådant åläggande får anses gå långt utöver vad som omfattas av myndighetens rätt till ingripande i en sådan situation som den nu aktuella.

Bolaget har ingen rättslig möjlighet att efterkomma föreläggandet

Underinstansernas avgöranden grundar sig inte på 10 kap. miljöbalken. Det synes därför inte vara möjligt med sådant tvångsvis framkallat tillträde som annars medges i 28 kap. miljöbalken. Länsstyrelsen tycks utgå från någon allmän tanke om fastighetsägarnas önskan om att medverka till utredningen. Vid sådan vägran skulle dock bolaget hamna i en mycket konstig situation där de riskerar påföljder för bristande uppfyllelse av föreläggandet samtidigt som de inte har några maktbefogenheter att tilltvinga sig sådant tillträde som är en förutsättning för att kunna uppfylla föreläggandet. Eftersom bolaget saknar rättsligt sanktionerade möjligheter att efterkomma föreläggandet bör det även av det skälet inte utfärdas.

Det föreslagna föreläggandet går långt utöver vad som är proportionerligt

I 26 kap. 9 § andra stycket miljöbalken erinras om den allmänna förvaltningsrättsliga grundsatsen att mera ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet inte får tillgripas, vilket är ett utslag av den s.k. proportionalitetsprincipen. Den nu föreslagna åtgärden synes gå långt utöver vad som är påkallat i nuläget. Om myndigheten önskar skaffa sig en bättre bild av föroreningssituationen på fastigheten kan detta uppnås genom att man t.ex. föranstaltar om provtagning i de brunnar, dräneringar och avlopp som finns inom och kring fastigheten.

BEVISNING

Till stöd för sitt överklagande har Kem-Man i Umeå AB lämnat in följande. Vittnesattest från auktoriserade revisorn och affärsrådgivaren vid Ernst & Young i Umeå, P.B.. Utlåtandet åberopas till styrkande av att överlåtelsen av delar av inkråmet från Tobom till Bolaget utgjorde en del av ett generationsskifte och inte hade något syfte att undandra bolaget ansvar samt att det var fullt naturligt

att endast de delar som var relevanta för den av bolaget bedrivna verksamheten skulle omfattas.

Överlåtelseavtalet mellan Tobom och bolaget till styrkande av att vid tidpunkten för avtalets ingående så hade säljarens lokalförhyrning på den nu aktuella fastigheten upphört och att denna del av verksamheten inte på något sätt ingick i överlåtelsen.

DOMSKÄL

Prövningens omfattning

Kem-Man i Umeå AB har motsatt sig allt verksamhetsutövaransvar för en eventuell miljöskada på Fastigheten A. Av betydelse för ansvarsfrågan är om bolaget till följd av inkrämsöverlåtelsen kan göras ansvarig för eventuella föroreningar på fastigheten A. Om Kem-Man i Umeå AB kan göras ansvarig är nästa fråga om bolaget har rättslig möjlighet att följa föreläggandet enligt 10 kap. miljöbalken. Om svaret är ja på ovanstående frågor ska domstolen därefter pröva om att föreläggandet är tillräckligt tydligt utformat och om föreläggandet är proportionerligt eller inte.

Rättsliga utgångspunkter

Enligt 10 kap. 2 § miljöbalken är den som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som har bidragit till en föroreningsskada eller allvarlig miljöskada (verksamhetsutövaren) ansvarig för det avhjälpande som ska ske enligt bestämmelserna i 10 kap. Av 10 kap. 4 § miljöbalken följer att den som är ansvarig för att avhjälpa en föroreningsskada ska i skälig omfattning utföra eller bekosta det avhjälpande som på grund av föroreningen behövs för att förebygga, hindra eller motverka att skada eller olägenhet uppstår för människors hälsa eller miljön.

Miljööverdomstolen har i två mål MÖD 2005:64 och MÖD 2010:43 anfört att verksamhetsutövarbegreppet inte är definierat i miljöbalken. Däremot definieras vad som är att anse som miljöfarlig verksamhet i 9 kap. 1 § miljöbalken. Frågan om vem som ska betraktas som verksamhetsutövare har överlämnats till rättstillämpningen. Av Koncessionsnämndens praxis följer att den som har den

faktiska och rättsliga möjligheten att vidta en åtgärd mot påstådda störningar och olägenheter är att betrakta som verksamhetsutövare. Bedömningen ska göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet och är oberoende av civilrättsliga avtal. Verksamhetsutövarbegreppet är problematiskt och förhållandena i det enskilda fallet är av stor betydelse.

Som både länsstyrelsen och nämnden anført har Miljööverdomstolen i bl.a. MÖD 2003:127 anført att enligt 10 kap. 2 § MB kan både tidigare och nuvarande verksamhetsutövare göras ansvarig för föroreningar. I ovan nämnda mål hade Arvamet genom imkråmsöverlåtelse övertagit en skrotningsverksamhet. Den skrotningsverksamhet som tidigare bedrivits på fastigheterna bedömdes bedrivas alltjämt, men av Arvamet som verksamhetsutövare. Miljööverdomstolen anförde att kraven kan ställas på den nuvarande verksamhetsutövaren är något som vinner stöd i förarbetena till 10 kap. (prop. 1997/98:45 s. 361). Detta synsätt överensstämmer även med den praxis som utvecklades under miljöskyddslagen (1969:387) och som innebar att den som tar över en verksamhet i princip övertar såväl rättigheter som skyldigheter (se bl.a. Koncessionsnämndens beslut 126/91 och B 156/96). Krav om efterbehandlingsåtgärd kan därför riktas mot vem som helst av dem som bedrivit eller bedriver verksamheten. I efterbehandlingsansvaret får enligt Miljööverdomstolens mening anses ingå också det inledande ansvaret för utredningar om och kartläggning av föroreningarna.

Mark- och miljööverdomstolen har vidare i mål MÖD 2012:59 anført att vid en övergång av verksamhet eller överlåtelse av en fastighet kan parterna ha behov av att reglera kostnadsansvaret för en framtida sanering emellan sig. En sådan överenskommelse är naturligtvis giltig parterna emellan. Den offentligrättsliga karaktären av regleringen i 10 kap. miljöbalken och syftet bakom den innebär emellertid att parterna inte fullt ut och i alla situationer förfogar över fördelningen av ansvar enligt 10 kap. miljöbalken. Syftet att åstadkomma en nödvändig efterbehandling skulle kunna kullkastas om miljöbalkens regler utan vidare kunde sättas åt sidan genom avtal. Detta kan inte ha varit lagstiftarens mening. Den fullständiga prövning som ska ske och den avvägning mellan olika intressen som

ska göras enligt reglerna i 10 kap. miljöbalken kan endast ske vid mark- och miljödomstolen och inom ramen för prövningen om efterbehandlingsansvar. En annan ordning innebär parallella processer med rättsligt stor osäkerhet för båda parter.

I Mark- och miljööverdomstolens mål MÖD 2011:24 hade ett bolag i samband med bildandet av bolaget köpt vissa maskiner från ett konkursbo efter ett annat bolag och även övertagit lokaler i vilka den tidigare verksamheten bedrivits. Den tidigare verksamheten tillverkade huvudsakligen maskinskyltar, medan den nya verksamheten var inriktad på fotoetsning. Det var otvistigt i målet att den nya verksamheten inte använt sig av det ämne som förorenat området, trikloretylen, i sin verksamhet. Mark- och miljööverdomstolen bedömde att något organisatoriskt samband mellan de två bolagen inte kunde anses föreligga och att det således inte var fråga om samma verksamhet. Detta mot bakgrund av att det inte fanns någon koppling i fråga om ägarintressen mellan de två bolagen, det tidigare bolaget hade 85 personer anställda år 1972, medan det nya bolaget i slutet av 1980-talet startades som ett enmansbolag med fyra anställda och med ett nytt tillstånd. De två bolagen bedömdes även ha bedrivit olika typer av ytbehandlingsverksamhet.

Miljööverdomstolen har i mål MÖD 2008:13 bedömt att ett föreläggande om utredningsåtgärder avseende efterbehandling av en deponi inte kunde riktas mot ett konkursbo eftersom konkursboet varken bedrivit någon deponiverksamhet eller någon annan verksamhet på de två fastigheter där deponin finns och att konkursboet varken ägt eller på annat sätt disponerat fastigheterna. Konkursboets anknytning till deponin ansågs därför enligt Miljööverdomstolen inte vara av den karaktären att boet ska anses vara verksamhetsutövare. Detta trots att ett konkursbo kan göras ansvarigt för utredning och efterbehandling om de fortsätter att driva konkursgäldenärens verksamhet och därigenom bidrar till föroreningen eller i vissa fall om de inte bedriver någon verksamhet i egentlig mening men boet förvarar och har rådighet över det objekt som ska behandlas.

Omständigheter i aktuellt mål

På Fastigheten A har kemtvätsverksamhet med klorerade lösningsmedel bedrivits sedan åtminstone år 1970 fram till 2009. År 2006 tog det ursprungliga Kem-Man i Umeå AB över kemtvätten från tidigare verksamhetsutövaren Gammlia Kemtvätt och bedrev därefter fortsatt kemtvätt med klorerade lösningsmedel. År 2009 slutade det ursprungliga Kem-Man i Umeå AB att tvätta på Fastigheten A och år 2014 flyttades perkloretylenmaskinen ut. Det ursprungliga Kem-Man i Umeå AB bedrev därefter tvätteriverksamheten på Fastigheten B, med adress Nygatan 22.

Den 6 november 2018 utfärdade nämnden ett föreläggande mot det ursprungliga Kem-Man i Umeå AB att utreda eventuella markföroreningar på Fastigheten A. Kort därefter påbörjade en konsult ett arbete med att ta fram en provtagningsplan.

Den 30 november 2018 registrerades bolaget Fundamentet 5231 AB (16559182-8388). Bolaget registrerades av T.E., son till ägaren av ursprungliga Kem-Man i Umeå AB med adressen Nygatan 22 (samma adress som lokalen där ursprungliga Kem Man i Umeå AB vid denna tid hade sin verksamhet).

Den 21 december 2018 bytte det ursprungliga Kem-Man i Umeå AB bolagsnamn till Tobom AB och samma dag övertog bolaget Fundamentet 5231 AB namnet Kem-Man i Umeå AB.

Den 28 december 2018 skrevs ett avtal om överlåtelse av tillgångar mellan säljaren Tobom AB (16556697–8523) och köparen nuvarande Kem-Man i Umeå AB (16559182–8388). Enligt avtalet tog köparen över tillgångar i rörelsen i form av inventarier, varulager, avtal med kunder och leverantörer, telefonabonnemang och köparen förband sig att erbjuda anställning till säljarens personal. Fyra angivna maskiner ingick inte i överlåtelse, varav en var perkloretylen-maskinen. Vid överlåtelsen bedrevs all verksamhet av Tobom AB sedan en tid tillbaka på Fastigheten B, Nygatan 22, och nuvarande Kem-Man i Umeå AB

bedriver sedan dess sin tvätteriverksamhet på Fastigheten C och utan användning av klorerade lösningsmedel.

I mars 2019 försätts bolaget Tobom AB i konkurs efter egen begäran. Markundersökning har då inte hunnit utföras enligt föreläggande från nämnden.

På nuvarande Kem-Man i Umeå AB:s hemsida anges att ”Kem-Man är ett företag som har varit i branschen och tvättat åt privata såväl som företagskunder sedan 1968”.

Domstolens bedömning

Grundprincipen är att den som orsakat en förorening också har ansvar för att avhjälpa den (2 kap. 8 § och 10 kap. 2 § miljöbalken). Som framgått kan enligt praxis den som förvärvar en verksamhet till följd av en inkrämsöverlåtelse få ett ansvar även för tidigare verksamhetsutövares förorening. Den tidigare verksamhetsutövares ansvar kvarstår parallellt med den nya verksamhetsutövares eventuella ansvar. Den avgörande frågan för bedömningen av Kem-Man i Umeå AB:s ansvar är om inkrämsöverlåtelsen innebär att bolaget har fortsatt bedriva samma verksamhet som ursprungliga Kem-Man i Umeå AB (sedermera Tobom AB). Av rättspraxis framgår att det är därför viktigt att utreda vilka tillgångar som har förvärvats och under vilka omständigheter. Utifrån den samlade bilen får därefter avgöras om Kem-Man i Umeå AB också har övertagit verksamheten och därmed även förvärvat ansvar.

Mark- och miljödomstolen bedömer i likhet med länsstyrelsen att det finns en tydlig koppling i fråga om ägarintressen mellan de två bolagen. Det finns ett tydligt tidsmässigt samband mellan det föreläggande som nämnden utfärdat år 2018 mot Tobom AB om utredning av föroreningsskada och att det nya Kem-Man i Umeå AB startar och Tobom AB försatte sig i konkurs. Det finns även en koppling mellan namn, inventarier, varulager, avtal med kunder och leverantörer, telefonabonnemang och att Kem-Man i Umeå AB förbinder sig att erbjuda anställning till Tobom AB:s personal. Domstolen bedömer även att finns en sådan

likhet mellan verksamheterna i form av tvätteriverksamhet, kemtvätt respektive hotell- och industritvätt, att de kan bedömas vara samma verksamhet. Även omständigheten att Kem-Man i Umeå AB nyttjar den nära kopplingen till den tidigare verksamheten i sin egen marknadsföring är en omständighet som talar för att Kem-Man i Umeå AB övertagit verksamheten. De omständigheter som talar emot att nya Kem-Man i Umeå AB ska anses vara samma verksamhetsutövare som Tobom AB är att verksamheten inte bedrivits på samma fastighet och att den substans som kan ha orsakat en eventuell föroreningsskada på fastigheten Umeå A inte använts av nya Kem-Man i Umeå AB. Mot bakgrund av den samlade utredningen i målet bedömer mark- och miljödomstolen att Kem-Man i Umeå AB är att se som samma verksamhetsutövare som Tobom AB. Kem-Man i Umeå AB kan därför föreläggas att genomföra åtgärderna i enlighet med föreläggandet.

Avseende frågan om bolaget har rättslig möjlighet att följa föreläggandet enligt 10 kap. miljöbalken, om föreläggandet är tillräckligt tydligt utformat och om det är proportionerligt gör mark- och miljödomstolen inte någon annan bedömning än länsstyrelsen. Kem-Man i Umeå AB:s överklagande ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 21 juni 2021.

A.S.

Å.L.

I domstolens avgörande har rådmannen A.S. och tekniska rådet Å.L. deltagit. Föredragande har varit beredningsjuristen I.E.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

Datum
2020-12-09

Ärendebeteckning
505-5744-2020

1(10)

Arkivbeteckning
505

UMEÅ TINGSRÄTT

INKOM: 2020-12-18
MÅLNR: M 3625-20
AKTBIL: 3

Kem-Man i Umeå AB

Elektronisk delgivning

Överklagat föreläggande om provtagningsplan samt miljöteknisk undersökning

Överklagat beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämndens i Umeå kommun beslut den 1 juni 2020, ärende 2020-1898, att förelägga Kem-Man i Umeå AB att inkomma med en provtagningsplan, genomföra miljöteknisk undersökning samt redovisa undersökningsresultat och bedömning av risker samt eventuellt behov av ytterligare undersökningar och/eller efterbehandling.

Närmare anvisningar och avgränsning anges i föreläggandet och i bilaga 1 till föreläggandet.

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen avvisar bolagets yrkande vad gäller befrielse från avgift.

Länsstyrelsen avslår överklagandet i övrigt.

Motivering till beslutet

Kem-Man i Umeå AB (bolaget) har motsatt sig allt verksamhetsutövaransvar för en eventuell miljöskada på Fastigheten A. Av betydelse för ansvarsfrågan i detta fall är först om bolaget är att se som verksamhetsutövare (VU) för den förorenande verksamheten. Det är ostridigt att bolaget under sin tid självt inte bedrivit verksamhet på den aktuella fastigheten. Det är dock inte uteslutet att bolaget ändå skulle kunna ha ett ansvar för miljösituationen där. En förutsättning för detta är att den verksamhet som de nu bedriver på annan plats kan bedömas vara samma verksamhet som bedrevs på Fastigheten A. Länsstyrelsen prövar därför den frågan först.

Det är enligt länsstyrelsens bedömning klarlagt att flera tidigare verksamhetsutövare faktiskt har bedrivit samma tvätteriverksamhet på den misstänkt förorenade Fastigheten A. De två senaste är "Gammlia Kemtvätt" och därefter dåvarande Kem-Man som senast hade namnet Tobom AB. Såvitt kan förstås hade Kem-Man/Tobom övertagit lokaler och andra tillgångar från Gammlia Kemtvätt och fortsatt verksamheten på fastigheten under flera år. Verksamheterna har varit i stort

sett identiska. Upphörandet av Gammlia Kemtvätts aktiva fas sammanfaller tidsmässigt med registreringen av Kem-Man (senare Tobom) och annonsering i ortspressen förefaller ha formulerats på så sätt att den gamla verksamheten nu tagits över av en ny ägare.

Bolaget, som menar att de bedriver en annan verksamhet än de ovan nämnda verksamhetsutövarna, har bland annat framhållit att endast sådant, bl.a. skulder och skyldigheter, som särskilt angivits i överlåtelseavtalet omfattas vid inkråmsöverlåtelse. Länsstyrelsen konstaterar att även om det civilrättsligt är så avtalsparterna emellan så är det inte möjligt att med bindande verkan för tillsynsmyndigheten avtala om miljöansvar enligt miljöbalken. Påpekandet saknar därför relevans för länsstyrelsens prövning.

Är verksamheten densamma och bolaget därmed verksamhetsutöware?

Bolaget har framhållit att det inte använder sådana kemikalier som kan utgöra källan till den eventuella föroreningen eller maskiner som använder sådana.

Beträffande detta konstaterar länsstyrelsen inledningsvis att den omständigheten i sig inte utesluter att det ändå kan vara fråga om samma verksamhet. Jfr fallen Arvamet som inte självt hade tagit emot och hanterat PCB-haltigt skrot (MÖD 2003:127) och Tärnsjö garveri där det bedömdes att verksamheten inte var så annorlunda att den, tekniskt och miljömässigt, skulle vara av annan art än den tidigare bedrivna, trots att det senare bolaget aldrig använde krom (MÖD 3001:12). Länsstyrelsen bedömer att det är på motsvarande sätt i nu aktuellt fall. Verksamheterna har i stort varit identiska, fränsett användandet av den substans som kan ha orsakat en eventuell föroreningsskada. Då kan verksamheterna inte bedömas vara av så olika karaktär att de inte skulle vara av tekniskt och miljömässigt samma art. I detta avseende får det anses stå klart att den verksamhet som såväl bolaget som Tobom AB bedrivit är densamma som föregående verksamhetsutöwares.

Vidare noterar länsstyrelsen att det av handlingarna i ärendet framgår att bolaget övertagit visst inkråm i samband med Tobom AB:s konkurs. Utan att det fullständigt preciserats i handlingarna kan där utläsas att det som övertagits är tillgångar i form av bland annat inventarier, installationer, varulager, förbrukningsvaror, telefon/internetabonnemang, mail, kundavtal och leverantörsavtal. Vidare har bolaget förbundit sig att överta personal som vill det. Noteras kan också att bolaget vid uppstarten registrerades med samma adress som förre verksamhetsutöwarens bolag (konkursbolaget). Även om bolaget inte bedrivit tvättning där finns därmed ändå viss koppling till förre verksamhetsutöwarens driftsställe. Vidare har, såvitt kan förstås, bolagets namnbyte från Fundamentet 5231 AB till Kem-Man i Umeå AB samordnats med namnbyte för sedermera Tobom AB som tidigare hette Kem-Man i Umeå AB. Sammantaget kan här noteras att det alltså är fråga om flera olika typer av tillgångar, såväl materiella som immateriella som övertagits. Flera av tillgångarna måste också anses vara av central betydelse för verksamheten.

Ostridigt är att bolaget i allt väsentligt bedriver samma slag av verksamhet d.v.s. tvätteriverksamhet. Även om det nu sker på en annan plats torde det för kunder, leverantörer och utomstående med största sannolikhet framstå som en och samma verksamhet som dock fått nya ägare och nya lokaler. På bolagets hemsida anges också att "Kem-Man är ett företag som har varit i branschen och tvättat åt privata såväl som företagskunder sedan 1968". Detta visar att bolaget medvetet nyttjar den nära kopplingen till den tidigare verksamheten i sin egen marknadsföring. Den återgivna formuleringen visar även att bolaget uppfattar verksamheten som en och samma, i obruten linje sedan 60-talet.

Sammantaget bedömer länsstyrelsen att samtliga ovan nämnda omständigheter tillsammans talar starkt för att det hela tiden rört sig om en och samma verksamhet som har bedrivits av olika VU under olika tider och på tre olika platser. Även om det inte kan tillmätas avgörande betydelse kan heller inte helt bortses från att inkrämsöverlåtelsen skett mellan företag ägda av förälder respektive dennes barn. Vidare bedömer länsstyrelsen det vara av betydelse att det övertagande bolagets bildande skedde mindre än en månad efter det att miljökrav riktats mot den närmast föregående verksamhetsutövaren. Mindre än två månader efter det att miljökraven ställts har det överlåtande och det övertagande bolaget bytt namn, på så sätt att det nya bolaget kunnat överta det gamla verksamhetsnamnet. Även dessa omständigheter talar för att det rör sig om samma verksamhet, d.v.s. en verksamhetsöverlåtelse.

Av intresse är slutligen också vilken betydelse som ska tillmätas platsen för verksamhetens bedrivande vid bedömning av om det rör sig om samma verksamhet. Den plats som verksamheten numera bedrivs på, Fastigheten C, är belägen i ett industriområde i västra delen av Umeå tätort medan tidigare två verksamhetsplatser är belägna mer centralt i staden. Avståndet mellan den misstänkt förorenade Fastigheten A och Fastigheten C är ca 3,5 km. Miljöpåverkan från respektive verksamhetsplats sker därför inte på samma omgivning/recipient. Länsstyrelsen bedömer att detta är den enda omständighet som framkommit som talar mot att det skulle vara samma verksamhet. Sammantaget bedömer länsstyrelsen ändå att det är samma verksamhet som bedrivs nu på Fastigheten C som tidigare bedrivits på bl.a. Fastigheten A. Bolaget bedriver således den förorenande verksamheten och kan därmed också vara adressat för krav enligt 26 kap. 21-22 §§ miljöbalken.

Saknas rättslig möjlighet att efterkomma föreläggandet

Bolaget har invänt att det saknar rättsliga förutsättningar att bereda sig tillträde till fastigheten och menar att tvångsvis tillträde enligt 28 kap. miljöbalken inte är tillämpligt i detta fall. Utan att nu ta ställning till tillämpligheten av 28 kap. miljöbalken menar länsstyrelsen att bolaget inte har visat att berörda fastighetsägare skulle neka tillträde för de åtgärder som förelagts bolaget. Inget som framkommit i övrigt tyder heller på att så skulle vara fallet. Tvärtom får det tills annat visats antas att det typiskt sett är i fastighetsägares intresse att en misstänkt föroreningsituationen inom

dennes fastigheter klargörs. Denna invändning från bolaget ska därför inte medföra att föreläggandet upphävs.

Miljömässigt motiverat och rimligt eller ej?

Bolaget har vidare påtalat att det är grundläggande att kraven grundar sig på en konstaterad eller på goda grunder misstänkt miljöskada och att de ska vara proportionerliga i förhållande till vad som ska uppnås. Länsstyrelsen noterar först att en förening inte behöver vara bekräftad för att krav ska kunna ställas som behövs för tillsynen – se 26 kap. 21-22 §§ miljöbalken. Det räcker att det finns en misstanke att så är fallet. (se MÖD 2011:25)

Länsstyrelsen gör följande bedömning om detta. Kemtvättar har i flertalet fall visat sig kunna ge upphov till stor föroreningspåverkan genom antingen kontinuerligt spill eller större utsläpp. Om inte övertygande skäl talar för annat torde därför redan det att verksamheten är en kemtvätt som tvättat med klorerade lösningsmedel i ett bostadsområde göra det miljömässigt motiverat att undersöka närmare om platsen förorenats av verksamheten. Några sådana skäl har inte framkommit nu.

Av handlingarna framgår dessutom att man i nu aktuellt fall också har påvisat tetrakloreten, med nedbrytningsprodukterna trikloreten och cis-1,2-dikloreten i inomhusluft. Detta är en indikation på föroreningsförekomst och stärker misstanken om förorening i mark/grundvatten. Länsstyrelsen menar också att det finns skäl att anta att halterna är högre i markens porluft. Karaktären på klorerade lösningsmedel, som det här är fråga om, gör att de sjunker under grundvattennivå där det av någon anledning (tätare jordlager/berggrund) tar stopp, vilket gör att en föroreningsplym från en kemtvätt inte med automatik behöver befinna sig direkt under den ursprungliga byggnaden där spillet ägde rum. Med tanke på detta anser länsstyrelsen att det miljömässigt och hälsomässigt är motiverat att försöka ringa in föroreningen (dess spridning) och se att ånginträngning inte påverkar någon annan fastighet.

Kraven i föreläggandet omfattar endast utredningar som ska resultera i en riskbedömning och inte saneringsåtgärder. Det som krävs i föreläggandet handlar om sådana undersökningar som behövs för att avgöra om området är förorenat eller ej och måste anses behövt för tillsynen. Bland annat skulle det ge underlag för tillsynsmyndigheten för att kunna bedöma om ytterligare tillsynsåtgärder behövs eller om objektet kan avföras från fortsatt aktiv tillsyn. Av dessa skäl menar länsstyrelsen också att det som förelagts om är motiverat och rimligt i detta fall.

Bolaget har självt inte bidragit till föroreningen

Med hänvisning till gällande praxis rörande ansvar för undersökningar av konstaterat förorenade områden bedömer länsstyrelsen att motsvarande bör gälla undersökningar som behövs för tillsynen. Det innebär att en verksamhetsutövare som regel kan avkrävas undersökningar för att klarlägga en föroreningssituation oavsett om denne själv direkt bidragit till föroreningen. Jfr bland annat fallet Tärnsjö garveri (MÖD 3001:12). I nu

aktuellt fall bedömer länsstyrelsen att det är skäligt att bolaget åläggs fullgöra det som föreläggandet avser trots att bolaget inte självt direkt har bidragit till eventuell förorening på berörd fastighet.

Är föreläggandet tillräckligt tydligt?

Bolaget har invänt mot att föreläggandet inte är tillräckligt preciserat vad gäller vilket område som ska undersökas samt vilken metodik som ska användas. Länsstyrelsen konstaterar att föreläggandet är utformat så att bolaget i ett första led ska komma in med en provtagningsplan. Av beslutsskälens framgång att provtagningarna ska avse mark och grundvatten i anslutning till den nedlagda kemptvätten och att de ska syfta till att ge en bild av hur föroreningssituationen ser ut på fastigheten, samt ett underlag för eventuella krav på efterbehandlingsåtgärder. Provtagningsplanen ska alltså utformas utifrån detta. Den ska sedan godkännas av nämnden innan undersökningar genomförs. I en bilaga till beslutet finns ytterligare förutsättningar för det som förelagt bolaget. Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till detta att föreläggandet är tillräckligt tydligt utformat och avgränsat. Bolagets invändning utgör därför inte skäl att upphäva nämndens beslut.

Avgiften

Så som det överklagade beslutet har utformats framgår inte att nämnden har beslutat om någon avgift. Där anges inte vare sig att avgift ska tas ut eller med vilket belopp eller för hur många timmar en avgift i detta fall skulle avse. I stället har nämnden bara informerat generellt om att avgift tas ut för handläggning enligt miljöbalken och att avgiften bestäms enligt taxa som kommunfullmäktige beslutat om samt att timavgiften är 1004 kr per timme.

Länsstyrelsen menar därför att överklagat beslut inte är ett beslut om avgift som kan överklagas. Därför avvisar länsstyrelsen bolagets yrkande att bli befriad från avgifter i ärendet.

Bestämmelser som beslutet grundas på

I 2 kap. 7 § miljöbalken (1998:808), MB, sägs att kraven i 2-5 §§ och 6 § första stycket gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Enligt 26 kap. 9 § MB får En tillsynsmyndighet får i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas.

Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Av 26 kap. 21 § MB framgår att Tillsynsmyndigheten får förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar en åtgärd som det finns bestämmelser om i

denna balk eller i föreskrifter som meddelats med stöd av balken, att till myndigheten lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen. Detsamma gäller också för den som annars är skyldig att avhjälpa olägenheter från sådan verksamhet.

I 26 kap. 22 § MB sägs bland annat att den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön eller den som annars är skyldig att avhjälpa en olägenhet från sådan verksamhet är skyldig att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen. Detsamma gäller den som upplåter en byggnad för bostäder eller för allmänna ändamål, om det finns skäl att anta att byggnadens skick medför olägenheter för människors hälsa.

Om det är lämpligare, får tillsynsmyndigheten i stället besluta att en sådan undersökning ska utföras av någon annan och utse någon att göra undersökningen.

Överklagandet

Kem-Man i Umeå AB, 559182-8388 (bolaget) har överklagat nämndens beslut och vill att länsstyrelsen i första hand ska upphäva beslutet i dess helhet. I andra hand vill de att länsstyrelsen ska undanröja beslutet och återförvisa ärendet till nämnden. Under alla förhållanden vill de befrias från skyldigheten att betala avgifter i ärendet. Som skäl för detta har de sammantaget framfört följande dels i klagoskriften, dels i yttrande till nämnden som klagoskriften hänvisar till, dels i yttrande till länsstyrelsen. Det saknas rättsliga förutsättningar att ålägga bolaget att vidta några om helst åtgärder på Fastigheten A med hänvisning till verksamhet som bedrivits där av annan än bolaget. Grundläggande är att kraven grundar sig på en konstaterad eller på goda grunder misstänkt miljöskada, att de riktar sig mot någon som är ansvarig för miljöskadan – verksamhetsutövaren (VU) eller t.ex. en fastighetsägare. Ett föreläggande kan bara riktas till den som har faktisk och rättslig möjlighet att uppfylla kraven i föreläggandet (MÖD 2005:64, 2010:23 och 2013:28). Föreläggandet ska också vara proportionerligt i förhållande till vad som ska uppnås.

Bolaget är inte VU – VU är de som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som bidragit till föroreningen. Bolaget bedriver självständig verksamhet på Fastigheten C. Det har aldrig haft faktisk eller rättslig rådighet över verksamheten som har bedrivits på Fastigheten A och har inte bidragit till en eventuell förorening. Verksamheten på Fastigheten A har bedrivits av Tobom AB, 556697-8523. Efter uppsägning av hyresavtal flyttades verksamheten ut hösten 2018. Bolaget förvärvade i december 2018 visst inkråm av Tobom som försattes i konkurs i mars 2019. Inkråmet avser i detta fall vissa inventarier, installationer, varulager, förbrukningsvaror samt bl.a. telefon- och Internetabonnemang. Däremot har inte något hyresavtal övertagits i någon del. Att bolaget av kommersiella skäl förvärvat bl.a. hemsida, tidigare företagsnamn eller mail påverkar inte bedömningen av vad som därutöver ingått i inkråmsöverlåtelsen eller att

bolaget på något vis skulle ha inträtt i samtliga rättigheter och skyldigheter som i förekommande fall ålegat Tobom, på så vis som varit fallet om aktierna i Tobom förvärvats. Att bolaget i sin marknadsföring hänvisat till tidigare verksamhetsutövers verksamhet i syfte att framhålla sin verksamhet i positiv dager i förhållande till kunder har ingen som helst betydelse ur ett miljöbalksperspektiv. Inte heller att bolaget eventuellt tagit hjälp i verksamheten av en person som tidigare varit företrädare för den ifrågasatta verksamheten.

Aktiebolag kan förvärva rättigheter och ådra sig skyldigheter. Dessa kan endast övergå från aktiebolaget till annan genom avtal eller i vissa särskilt reglerade situationer enligt aktiebolagslagen. Att ett aktiebolag har ett liknande namn eller har förvärvat en specifik e-postadress eller hemsida som tidigare tillhört ett annat bolag innebär *inte* i något fall att övriga rättigheter eller skyldigheter hänförliga till detta andra bolag per automatik övergår. Någon reglering i aktiebolagslagen om av vilken följer att eventuella personkopplingar medför övergång av en juridisk persons rättigheter och skyldigheter till en annan juridisk person finns inte heller. Den tillämpning kommunen ger uttryck för skulle i praktiken innebära att det bolagsmässiga ansvaret för Tobom görs till ett personligt ansvar för delar av dess tidigare ägarkrets. Dessutom skulle därmed instiftas ett nytt rättsinstitut som säger att sådant ansvar dels kan övergå genom släktskap till senare led dels genom dessa åter överföras till en juridisk person vilket är en främmande tolkning av de grundläggande principerna i aktiebolagsrätten och svensk rätt överhuvudtaget. Det finns ingen koppling mellan bolagets verksamhet och tidigare verksamhet på fastigheten. De rättsfall kommunen hänvisat till skiljer sig väsentligt från nu aktuell situation. Där hade de förelagda även efter verksamhetsövergång fortsatt mer eller mindre likartad verksamhet på fastigheten. Därtill fanns ett tids- kronologimässigt samband mellan verksamheterna. I de fall i praxis där det inte funnits en koppling vare sig till den förorenade fastigheten eller förorenande verksamheten har inte övergång av ansvar skett. I MÖD 2008:14 konstaterades t.ex. att ett konkursbo som inte bedrivit verksamhet på ett antal förorenade fastigheter och inte disponerat fastigheterna inte heller hade ansvar som VU där trots att man tagit hand om den kvarvarande verksamheten i övrigt. I nu aktuellt fall har bolaget aldrig bedrivit någon som helst verksamhet på den aktuella fastigheten och överhuvudtaget aldrig på samma plats som den förrente förorenaren, Tobom. Inventarier som förvärvats från denne har flyttats till en helt annan plats som inte har något med Tobom att göra. Det lösöre som bolaget förvärvat kan inte förknippas med förorenarens verksamhet. Bolaget använder inte sådana kemikalier som ifrågasätts vara källa till föroreningen eller maskiner som använder sådana. Kommunens tolkning skulle få förödande konsekvenser för handel med begagnade varor och produkter. Exempelvis skulle generationsskiften inte gå att genomföra och det skulle bli omöjligt att genomföra förvärv av såväl enstaka begagnade inventarier, delar av en verksamhet eller för den delen hela verksamheten. De miljömässiga riskerna skulle vara oöverblickbara oavsett om sakerna skulle användas eller verksamhet bedrivs på annan plats med annan inriktning. Konkursförvaltares möjlighet att sälja inkråm i ett konkursbo där

konkursbolaget tidigare i något skede bedrivit miljöfarlig verksamhet skulle påverkas på ett grundläggande vis som skulle medföra stora kostnader och hinder för såväl staten och samhället i stort som berörda borgenärer.

Det finns inga konkreta uppgifter som talar för att Fastigheten A är förorenad. Farhågor synes i stället bygga på en ren allmän farhåga om att föroreningar ofta förekommer i anslutning till denna typ av verksamhet. I prop 1997/98:45 del 2 s. 283 går bl.a. att utläsa att vid ett undersökningsföreläggande avseende förorenade områden bör det område som ska omfattas av undersökningen närmare preciseras och använd undersökningsmetod anges. Ansvar är begränsat till sådana uppgifter som tillsynsmyndigheten behöver för att fullgöra sina skyldigheter samt av skälighetsprincipen. Forskning är inte skäligt. Fastigheten A är långt större än den yta som togs i anspråk av tvätterilokalen. Föreläggandet omfattar hela fastigheten och saknar närmare riktlinjer kring önskad undersökningsmetodik.

Föreläggandet liknar närmast en allmän önskan att det inom fastigheten ska efterforskas eventuella föroreningar kopplade till tidigare kemptvätt och går långt utöver myndighetens rätt till ingripande i en situation som den aktuella.

Föreläggandet är inte proportionerligt. Föreslagen åtgärd synes gå långt utöver vad som är påkallat i nuläget. Om myndigheten vill skaffa sig en bättre bild av föroreningssituationen kan detta uppnås genom att man t.ex. föranstaltar om provtagning i de brunnar, dräneringar och avlopp som finns inom och kring fastigheten.

Det saknas rättsliga förutsättningar för bolaget att överhuvudtaget bereda sig tillträde till fastigheten. Tvångstillträde enligt 28 kap. MB är inte aktuellt då 10 kap. MB inte tillämpas. Klaganden saknar då möjlighet att efterkomma föreläggandet som även av det skälet inte bör utfärdas.

Avgiftsuttaget är inte berättigat – Kommunen driver frågan om verksamhetsutövaransvar långt utanför lagens tillämpningsområde och är närmast ute efter att skapa rätt i stället för att förhålla sig till det gällande regelverket. Det kan inte anses vara en del av kommunens normala myndighetsutövning där rätt att ta ut avgifter föreligger. Bolaget bör därför befrias från avgiftsskyldighet.

I yttrande över kompletterande uppgifter från kommunen har bolaget framfört följande. Kommunens egna undersökningar verkar visa att det är goda grunder kan ifrågasättas om Fastigheten A idag verkligen är att anse som förorenad. Uppmätta värden verkar ligga stadigt under de referensvärden som anger det godtagbara och myndighetens uppfattning om att värdena skulle kunna vara annorlunda vid en annan mättidpunkt verkar inte vara något annat än fria spekulationer. Sådana bör inte läggas till grund för ett myndighetsbeslut i saken. Sammanfattningsvis stärker de nu tillkomna uppgifterna de tidigare redovisade skälen för varför Länsstyrelsen bör efterkomma överklagandet.

Information

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsjurist T.R. med länsjurist A.S. som föredragande. Vid den slutliga handläggningen har miljöhandläggare A.P. medverkat utan att delta i avgörandet

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun (ref 2020-1898),
miljoochhalsoskydd@umea.se

Bilagor

1. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Bilaga 1

Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Hur man överklagar till Mark- och miljödomstolen

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen, men överklagandet ska lämnas eller skickas till länsstyrelsen. Överklagandet ska vara skriftligt.

Ange följande

Grundkrav

- Ange tydligt vilket beslut överklagandet gäller, exempelvis genom att ange ärendebeteckning (t.ex. 620-1234-2018) och beslutsdatum.
- Redogör för om länsstyrelsens beslut är fel i sin helhet eller i vissa delar. Motivera ställningstagandet och skriv tydligt hur ni anser att beslutet bör ändras.
- Ange vilka bevis ni vill att domstolen tittar på och vad de olika bevisen ska styrka. Skriftliga bevis lämnas in samtidigt som överklagandet.
- Om ombud anlitas bör en skriftlig fullmakt skickas med.

Kontaktuppgifter

Ange ert namn, personnummer eller organisationsnummer, adress, adress till arbetsplats, e-postadress, telefonnummer till bostad och arbetsplats samt mobilnummer. Vid hemligt telefonabonnemang behöver telefonnummer bara uppges om domstolen frågar efter det.

Om det finns en enskild motpart ska, i möjligaste mån, samma kontaktuppgifter som anges ovan lämnas för denna motpart.

Om ombud anlitas ska även ombudets namn, postadress, e-postadress, mobiltelefonnummer och telefonnummer till arbetsplatsen anges.

Skicka överklagandet

Överklagandet kan skickas via e-post eller brev.

E-post	vasterbotten@lansstyrelsen.se
Brev	Länsstyrelsen Västerbotten 901 86 Umeå

Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet inom tre veckor, räknat från den dag när den som klagar fick beslutet, annars kan överklagandet inte tas upp. Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

.

BESLUT

Datum

2020-06-01

Ärendenr

2020-1898

Beslutsnummer

2020-705

Fastighet

BYTESGÄRDET 2

Kem-Man i Umeå AB

Fraktvägen 6G

90133 Umeå

Föreläggande om att inkomma provtagningsplan samt utföra en miljöteknisk undersökning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden förelägger Kem-Man i Umeå AB (559182–8388) om följande åtgärder att genomföra nedanstående punkter:

1. Inkomma med en provtagningsplan för en miljöteknisk undersökning senast 3 månader efter att beslutet har vunnit laga kraft, med avseende på förväntade potentiella föroreningar kopplade till tidigare kemtvättsverksamhet på Fastigheten A, Umeå kommun.

Av planen ska minst följande framgå:

- a. en historisk beskrivning av verksamheten.
 - b. karta med placering av provpunkter inklusive koordinater för dessa samt motiv för provpunktens placering.
 - c. för varje punkt ska det framgå analysparametrar, analysmetod, typ av prov (till exempel samlingsprov eller stickprov), djup och media.
2. Att genomföra en miljöteknisk undersökning enligt framtagen, och av nämnden godkänd, provtagningsplan enligt punkt 1 i föreläggandet. Genomförandet av undersökningen ska följa det som framkommer i bilaga 1.
 3. Resultatet av den miljötekniska undersökningen inklusive enskilda analysresultat, en förenklad riskbedömning samt bedömning av eventuellt behov av efterbehandling eller ytterligare undersökningar ska skriftligen redovisas till nämnden senast 2 månader efter genomförd miljöteknisk undersökning enligt punkt 2 ovan.

Beslutet meddelas med stöd av 26 kap 9, 21 och 22 §§ (1998:808).

Beslutet anses inte oskäligt i förhållande till nyttan enligt rimlighetsavvägningen 2 kap 7 § miljöbalken.

Detta beslut kan överklagas, se bilaga.

Bakgrund

Gammlia Kemtvätt

På Fastigheten A har kemtvättsverksamhet med klorerade lösningsmedel bedrivits sedan åtminstone år 1970 fram till 2009. Föregående verksamhetsutövare Gammlia Kemtvätt (XXXXXXXX-XXXX), enskild näringsidkare, med ägare M.R. tog över verksamheten 1987.

Under åren 1989–1991 inkommer flertalet klagomål på lösningsmedelslukt i lägenheter i samma hus som kemtvätten. Vid tillsynsbesök 1991-02-26 konstaterades att "maskinen för kemtvätt läckte med perkloretylen kraftigt. Perkloretylenet samlades upp i en flaska och hälldes åter i maskinen". Det angavs också en årlig förbrukning på 800 liter perkloretylen per år.

1998 brinner byggnaden upp men den återuppbyggs senare på samma plats. I övrigt har inga uppgifter återfunnits gällande branden om släckningsarbete, uppbrända kemikalier och liknande.

Företaget avfördes 2017 efter en undersökning från Bolagsverket då inga händelser registrerats de sista tio åren.

Ursprungliga Kem-Man/Tobom AB

2006-05-18 registreras bolaget Kem-Man i Umeå AB (556697–8523) med T.E. som ägare. 2006-11-25 får miljö- och hälsoskydd genom annons i tidningen VK reda på att Gammlia Kemtvätt bytt ägare och att T.E. övertagit verksamheten från tidigare ägaren M.R.

2009 slutar bolaget tvätta på fastigheten och 2014 flyttades maskinen ut. Tvätteriverksamheten bedrevs efter detta på Fastigheten B.

2018-11-06 meddelar nämnden ett föreläggande mot bolaget att utreda eventuella markföroreningar på Fastigheten A. Kort därefter påbörjar en konsult ett arbete med att ta fram en provtagningsplan.

2018-12-21 bolaget namn till Tobom AB.

2019-03-21 ansöker Tobom AB på egen begäran bolaget i konkurs, som avslutas 2020-03-05. Inga tillgångar finns kvar i konkursboet som kan täcka markundersökningar. Konkursförvaltaren bedömer inte att inkråmsöverlåtelsen skett till felaktigt pris och någon återvinning av transaktionen går därmed inte att återvinna.

Nya Kem-Man i Umeå AB

2018-11-30 registrerades bolaget Fundamentet 5231 AB (16559182–8388) på adressen Nygatan 22. Det är samma adress som lokalen där Tobom AB höll till innan konkursen.

2018-12-21 registrerades att Fundamentet 5231 AB byter namn till Kem-Man i Umeå AB (16559182–8388). Det är samma datum som ursprungliga Kem-Man byter namn till Tobom AB. Bolaget bedriver nu sin tvätterverksamhet på Fastigheten C i Umeå kommun, men utan användning av klorerade lösningsmedel.

Inkrämsöverlåtelse

2018-12-28 skrivs ett avtal med överlåtelse av tillgångar mellan säljaren Tobom AB (16556697–8523) och köparen Kem-Man i Umeå AB (16559182–8388). Köparen tar över tillgångar, telefon/internetabonnemang och liknande som ingår i rörelsen. Köparen övertar även kundavtal och leverantörsavtal och förbinder sig att erbjuda anställning till säljarens personal. Enligt konkursförvaltaren är det T.E:s son P.L. som är ägare för nya Kem-Man.

Vid överlåtelsen bedrevs all verksamhet sedan en tid tillbaka på Fastigheten B. Fyra angivna maskiner ingår inte i överlåtelse, varav en då har varit perkloretylen-maskinen som fastighetsägaren själv fick demontera efter konkursen.

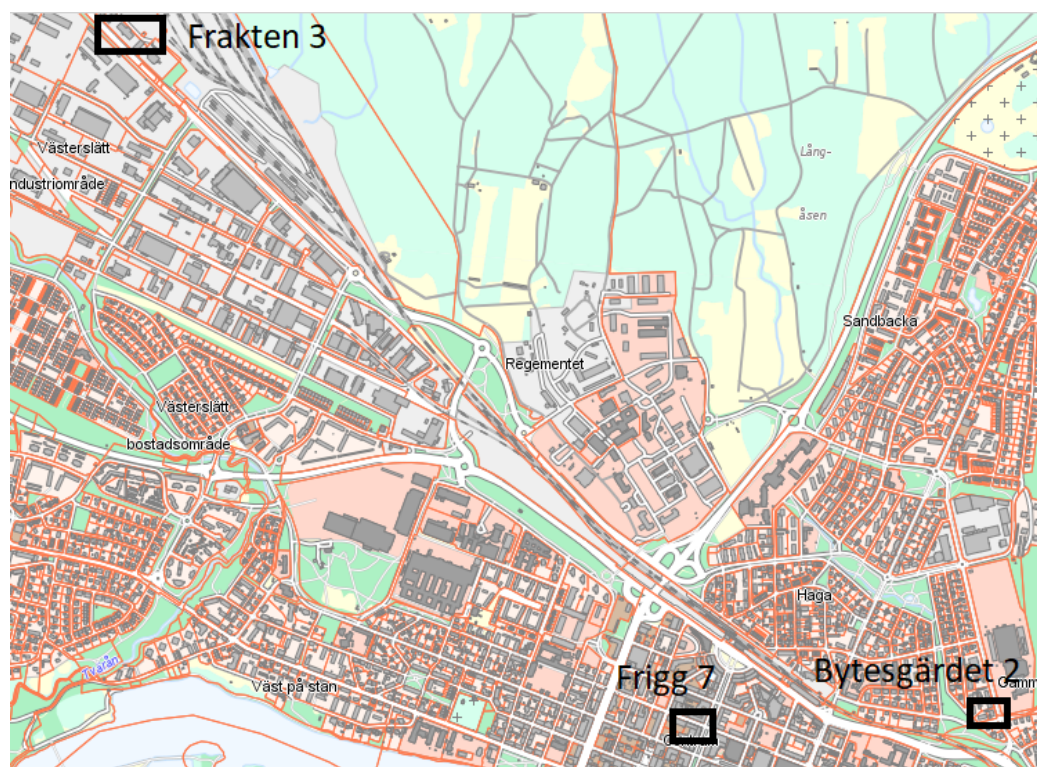

Bild 1. Situationsplan som visar aktuella fastigheter

Skäl för beslut.

Naturvårdsverket har bedömt kemtvättar som en bransch med stor risk och har därför fått riskklass 2 (i en skala på 1–4) i vägledningen för det nationella arbetet med förorenade områden. Det har konstaterats att mark och grundvatten runt byggnader där kemtvätt bedrivits ofta är förorenad av klorerade lösningsmedel som till exempel perkloretylen. Många gånger förekommer halter som är högre än Naturvårdsverkets generella riktvärden. Klorerade lösningsmedel är hälsoskadliga och misstänks orsaka cancer. De är skadliga för vattenlevande organismer och kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön.

Perkloretylen är ett klorerat lösningsmedel som har hanterats i verksamheten. Historiska klagomål på lukt i bostäder i huset styrker det faktum att risk för spridning inte kan uteslutas. Genom en provtagning av mark och grundvatten i anslutning till den nedlagda kemtvätten ges en bild av hur föroreningssituationen ser ut på fastigheten, samt ett underlag för eventuella krav på efterbehandlingsåtgärder.

Bedömning av om överförande av verksamhetsutövaransvar

Det ursprungliga Kem-Man i Umeå AB (16556697–8523), ägaren T.E., tog över befintlig kemtvätt år 2006 från Gammlia Kemtvätt och har därefter fortsatt bedriva kemtvätt med klorerade lösningsmedel. Bolaget försätter sig på egen begäran i konkurs innan markundersökning hinner utföras enligt föreläggande från nämnden.

Ett nytt bolag med organisationsnummer 16559182–8388 registrerades av T.E:s son P. Bolaget övertog namnet Kem-Man i Umeå AB samma dag som det ursprungliga bolaget bytte namn till Tobom AB. Det etablerade verksamhetsnamnet fortsätter därför användas.

Tillgångar i form av inventarier, personal, varulager, avtal med kunder och leverantörer, telefonabonnemang med mera har överförts i en inkråmsöverlåtelse. I princip det enda som inte verkar ha överförts är hyresavtal och enstaka maskiner. Med hänvisning till domar som Arvamet MÖD M9822-02 och Tärnsjö Garveri MÖD M3001-12 är det konstaterat att övertagande av verksamhet och inkråmsöverlåtelse i vissa fall kan leda till att verksamhetsutövaransvar enligt miljöbalken överförs till det nya bolaget. Nämnden bedömer att inkråmsöverlåtelserna är så pass omfattande att ansvar enligt miljöbalken kan överföras.

Bolaget bedriver tvätteriverksamhet på Fastigheten C och använder samma namn, hemsida och mailadress som det ursprungliga Kem-Man. På hemsidan informerar de att företaget nu finns på en annan lokal, och att de

varit i branschen sedan 1968. Hemsidan ger därmed sken av att vara samma verksamhet som tidigare.

Det finns tydliga personkopplingar mellan de båda bolagen. Utöver att den nya ägaren är sonen till T.E. så står även hans dotter som befattningshavare i styrelsen på båda bolagen. Enligt utdrag från sidan www.merinfo.se 2020-03-20 är T.E.s namn och telefonnummer registrerat på det nya bolaget. Kopplingar bekräftades genom att han medverkade vid kommunens miljötillsyn 2019-05-13 på Fastigheten C.

Nämnden gör sammanfattningsvis bedömningen att Kem-Man i Umeå AB (16559182–8388) genom en omfattande inkråmsöverlåtelse, och i övrigt starka kopplingar till bolaget Tobom AB och dess verksamhet, har övertagit verksamhetsutövaransvaret enligt miljöbalken för det tidigare kemtvätterverksamheten på fastigheten A. Nämnden riktar därför ett föreläggande mot bolaget att utföra markundersökning på fastigheten.

Synpunkter

Bolaget har 16 april 2020 lämnat in synpunkter till miljö- och hälsoskydd kommunicering för förslag om beslut till föreläggande om att utföra miljöteknisk markundersökning.

- *Bolaget är inte att anses som verksamhetsutövare. De har inte haft faktisk eller rättslig rådighet över verksamheten på Bytesgården 2 som bedrivits av Tobom AB. Gällande påstådda personkopplingar så är aktiebolag en juridisk person. Skyldigheter kan endast övergå från juridisk person till en annan genom avtal eller särskilt reglerade situationer enligt aktiebolagslagen. Att bolag har liknande namn, förvärvat hemsida, epost med mera innebär inte att övriga skyldigheter per automatik övergår.*

Nämnden gör en annan tolkning än bolaget och anser att kopplingar mellan bolagen är så starka att verksamhetsutövaransvar enligt miljöbalken för tidigare kemtvätterverksamhet kan överföras till det nya bolaget.

- *Det är riktigt att delar av inkråmet förvärvats. I detta fallet vissa inventarier, installationer, varulager, förbrukningsvaror samt telefon- och internetabonnemang. Däremot delas inte slutsatsen att detta utan att ha gjort en närmare undersökning skulle leda till ansvar. Vid en inkråmsöverlåtelse omfattas endast de tillgångar, skulder, rättigheter och skyldigheter som särskilt överenskommit/angivits i avtalet. Inga hyresavtal har övertagits.*

Nämnden anser att bedömning av verksamhetsutövaransvar enligt miljöbalken är en separat bedömning. Att ansvarsfrågor regleras genom avtal

mellan två parter innebär inte att ansvar enligt miljöbalken upphör eller förändras.

En inkråmsöverlåtelse är en affär mellan två parter som gäller tillgångar i tidigare verksamhet som hela eller delar av fastighet, byggnader, maskiner, personal, kundregister, företagsnamn med mera. Bolaget i sig övertas inte utan delar av verksamheten och därmed förknippade saker. Om inkråmsöverlåtelserna är tillräckligt omfattande kan också ett miljöansvar från tidigare verksamhetsutövare övertas.

Nämnden har fått ta del av överlåtelseavtalet. Det som bedöms som mest intressant är det faktum att inkråm sålts över mellan två bolag med tydliga personkopplingar som bedriver likartad verksamhet. Det är av mindre intresse exakt vilka inventarier som faktiskt överlåts och till vilka belopp. Av överlåtelseavtalet förefaller det som att merparten av verksamheten har överlåts.

För ett föreläggande krävs att det på goda grunder kan misstänkas föreligga miljöskada. Inget i föreläggandet talar konkret för att fastigheten skulle vara förorenad. I regeringens proposition 1997/98:45 del 2 s. 283 går det att utläsa att i ett undersökningsföreläggande bör området närmare preciseras och tillsynsmetodik anges. Det är inte skäligt att ställa krav på undersökningar som är att betrakta som ren forskning. Föreslaget föreläggande omfattar hela fastigheten och det saknas riktlinjer kring önskad undersökningsmetodik. Det föreslagna föreläggandet går långt över vad som är proportionerligt.

- Nämnden kan inte se på angivna sidor i miljöbalkens förarbeten om 22 § att det nämns något om att område eller metodik ska anges i ett undersökningsföreläggande. Endast stycket som gäller forskning återfinns, vilket inte kan sägas vara fallet här. Nämnden har dock bifogat en bilaga med information om utformning av provtagningsplan och utförande av miljöteknisk markundersökning.

Nämnden har uppfattningen att det är praxis att en verksamhet som typiskt sett kan ha orsakat föroreningar utreder detta vid nedläggning genom en översiktlig markteknisk undersökning. Att en sakkunnig konsult tar fram provtagningsplan och tillvägagångssätt i samråd med tillsynsmyndigheten bedöms som ett vedertaget och flexibelt arbetssätt.

Det är korrekt att det normalt krävs en konstaterad förorening för att 10 kapitlet miljöbalken där åtgärdsansvaret återfinns ska bli aktuellt. Hänvisningen till förorenaren betalar-principen i 2 kap. 8 § miljöbalken har därför tagits bort i lagrummet, då den hänvisar till 10 kap. Föreläggandet är dock meddelat med stöd av tillsynsreglerna i 26 kap.

22§ som kan användas för att kräva inledande undersökningar för att visa om förorening föreligger.

Lagstöd

Enligt 26 kap 9 § miljöbalken får tillsynsmyndigheten meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall. Enligt samma kapitel får tillsynsmyndigheten enligt 21 och 22 §§ förelägga om att lämna de uppgifter och handlingar och utföra de undersökningar som behövs för tillsynen.

När det gäller utredningar och undersökningar har det i praxis bedömts att det generellt sett är skäligt att kräva det av ansvarig verksamhetsutövare (se exempelvis MÖD 2003:127, MÖD 2005:30 och MÖD 2006:36).

Rättsfall om inkråmsöverlåtelse

Arvamet MÖD M9822-02. Ett bolag hade övertagit en verksamhet som var konstaterat förorenad av tidigare ägare och med ett delvis pågående läckage. Det nya bolaget ansågs som ansvarig för att utföra undersökningar.

Tärnsjö MÖD M3001:12. Ett bolag som övertagit en garveriverksamhet från ett konkursbo ansågs som ansvarig att bekosta utredning av kromföroreningar, trots att det nya bolaget inte hanterade krom i sina processer.

Information om sanering

Om det vid undersökningarna påträffas en förorening ska tillsynsmyndigheten miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun underrättas om detta enligt 10 kap 11 § miljöbalken.

Påträffas förorening i marken kan det bli aktuellt med sanering. Innan sanering sker måste en anmälan enligt 28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ske till miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Avgift

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tar ut en avgift för handläggning enligt miljöbalken utifrån taxan (KF § 292/2018-10-29 ELLER KF § 190/2010 med senaste revidering) för verksamhet enligt miljöbalken som kommunfullmäktige beslutat om. Timavgiften är för närvarande 1004 kr per timme.

Alla handlingar/dokument på Miljö- och hälsoskydd hanteras digitalt. Skicka därför gärna eventuella kompletteringar/uppgifter med e-post till miljoochhalsoskydd@umea.se – ange ärendenummer. Övriga kontaktuppgifter hittar du längst ner på beslutets första sida.

Detta beslut är registrerat i Miljö- och hälsoskydds elektroniska system och har expedierats digitalt och saknar därför underskrift.

Beslutet är skickat med delgivning via e-post med en uppmaning om att bekräfta mottagandet av beslutet till miljoochhalsoskydd@umea.se.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

A.L.

miljöinspektör

Bilaga 1

Information om provtagningsplan, miljöteknisk markundersökning samt redovisning

Genom ett beslut har Kem-Man i Umeå AB förelagts om att inkomma med en provtagningsplan, genomföra en miljöteknisk markundersökning samt redovisa resultatet av denna till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Detta ska genomföras i enlighet med vad som framkommer i beslutet samt i denna bilaga.

Framtagande av provtagningsplan

- En skriftlig provtagningsplan ska lämnas in till miljö- och hälsoskyddsnämnden senast 3 månader efter det att beslutet har vunnit laga kraft.
- Provtagningsplanen ska som utgångspunkt omfatta medierna Mark och Grundvatten. Vid behov kan de kompletteras med exempelvis Luftanalyser och Trädprover.
- Provtagningsplanen ska innehålla beskrivning hur klorerade lösningsmedel ska undersökas i de olika medierna. Finns indikationer på andra föroreningstyper från verksamheten behöver även dessa beskrivas.

Genomförande av undersökningarna

- Undersökningarna ska genomföras i enlighet med inlämnad provtagningsplan och ska påbörjas senast 3 månader efter att nämnden meddelat att det inte finns några invändningar mot provtagningsplanens utformning.
- Nämnden ska informeras om planerad tidpunkt för undersökningar minst två veckor innan undersökningarna påbörjas.
- Undersökningen ska utföras av personer som har certifiering eller motsvarande inom miljötekniska markundersökningar.
- För analyser ska ett ackrediterat laboratorium anlitas.
- Detektionsgränserna ska med marginal vara anpassade till aktuella nationella riktvärden. Om svenska värden saknas ska aktuella internationella riktvärden användas. Indelning av fraktionerna ska vara anpassade till aktuella riktvärden.
- Analysresultaten ska jämföras med aktuella riktvärden samt platsspecifika riktvärden.
- Undersökningen ska följa SGF:s Fälthandbok Miljötekniska markundersökningar Rapport 2:2013

Redovisning

- Resultatet av de genomförda undersökningarna ska redovisas skriftligt i rapportform till nämnden senast 6 månader efter att undersökningarna har genomförts. Ett utkast av rapporten ska lämnas in till nämnden för synpunkter.
- Rapporten ska motsvara det krav som finns för förstudie etapp 2 i Naturvårdsverkets Kvalitetsmanual, utgåva 6.
- I bedömningen av föroreningssituation, åtgärdsbehov och riskbedömning ska även eventuella tidigare undersökningar ingå
- Av redovisningen ska det framgå;
 - Ett förslag på riskklass
 - En beskrivning av föroreningssituationen
 - Om det finns ett behov av framtida undersökningar och i så fall vilken/vilka typ av undersökningar
 - Om det finns ett åtgärdsbehov och i så fall förslag på lämpliga åtgärder
 - En preliminär formulering av övergripande åtgärds mål
 - En fördjupad riskbedömning med avseende på människans hälsa och miljön.
 - Dokumentation (exempel fotografier) från provtagningen samt karta med provpunkterna inklusive koordinater.
 - Så långt det är möjligt, ett klarläggande av föroreningarnas farlighet, föroreningsnivå, påverkan, spridning, omgivningens känslighet och skyddsvärde samt risker med att inte vidta någon åtgärd.
 - En problembeskrivning och konceptuell modell

INFORMATION

Bilaga 2

Hur man överklagar till Länsstyrelsen

Detta beslut kan överklagas skriftligt till Länsstyrelsen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Tala om vilket beslut som överklagas genom att ange ärendenummer/diarienummer och beslutsdatum eller genom att ange paragraf och datum i protokollet från Miljö- och hälsoskyddsnämnden. Ange också varför ni anser att beslutet är oriktigt och vilken ändring ni vill ha.

Bifoga handlingar eller annat som ni anser stöder er uppfattning.

Underteckna skrivelsen och uppge namn/firma, personnummer/org.nr., postadress och telefonnummer.

Överklagandet ska lämnas in eller skickas till Miljö- och hälsoskyddsnämnden som har fattat beslutet. För att överklagandet skall kunna prövas måste handlingarna ha kommit in till Miljö- och hälsoskyddsnämnden senast **inom tre veckor** från den dag då ni fick del av beslutet.

Har överklagandet kommit in i rätt tid kommer handlingarna att skickas vidare till Länsstyrelsen, om Miljö- och hälsoskyddsnämnden inte själv ändrar beslutet på det sätt ni har begärt.

Om något är oklart kan ni kontakta Miljö- och hälsoskydd.

Adressen är:
Umeå kommun
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
901 84 Umeå

 Tel: 090-16 10 00 (växeln)

@ Mejladress: miljoochhalsoskydd@umea.se